

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΤΗΣ 15^{ΗΣ} ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1940

ΠΡΟΕΔΡΙΑ ΜΑΡΙΝΟΥ ΓΕΡΟΥΛΑΝΟΥ

ΕΚΛΟΓΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΩΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΩΝ

Ἐκλέγεται γραμματεὺς τῶν Δημοσιευμάτων τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν διὰ τὴν πενταετίαν ἀπὸ τῆς 29^{ης} Φεβρουαρίου 1940 μέχρι τῆς 28 Φεβρουαρίου 1945 ὁ καὶ ἤδη γραμματεὺς Δημοσιευμάτων, ἀκαδημαϊκὸς **Ἐμμανουήλ Ἐμμανουήλ**.

ΚΑΤΑΘΕΣΙΣ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ὁ **Γενικὸς Γραμματεὺς** παρουσιάζει τὰ πρὸς τὴν Ἀκαδημίαν ἀποσταλέντα νέα βιβλία.

Ὁ **Ἰωάννης Καλιτσουνάκης**, παρουσιάζει τὸν ἄρτι ἐκδοθέντα β' τόμον τοῦ περιοδικοῦ «Ἐπετηρὶς τῶν Κρητικῶν Σπουδῶν» καὶ ἀναπτύσσει τὴν σπουδαιότητα τῶν ἐν αὐτῷ περιεχομένων μελετῶν διὰ τῶν ἐξῆς:

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὸν *δεύτερον τόμον (1939) τῆς Ἐπετηρίδος τῶν Κρητικῶν σπουδῶν*, τῆς ὁποίας ἔχω ἀναλάβει τὴν ἐπιστημονικὴν διεύθυνσιν.

Ὁ τόμος οὗτος ἀφιεροῦται εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία διὰ τοῦ ἀτυχῶς προώρως ἐκλιπόντος διευθυντοῦ αὐτῆς Ἰω. Δροσοπούλου σπουδαίως συνέβαλεν εἰς ὑλικὴν βοήθειαν πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ ἀρκετὰ ὀγκώδους καὶ δαπανηροῦ τόμου (ἐκ σελ. 598). Αἱ προσφερόμεναι ἄφθονοι συνεργασίαι Κρητῶν ἢ ἄλλων Ἑλλήνων λογίων δεικνύουσι πόσον ἦτο ἐπιτακτικὴ ἢ ἀνάγκη τῆς ἐκδόσεως τοιοῦτου περιοδικοῦ διὰ τὴν Κρήτην, περιοδικοῦ ἐξετάζοντος τοπικῶς ἐν μέρος τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδος, καὶ πόσον ποικίλα θέματα συντελεστικὰ εἰς τὴν διαφώτισιν καὶ τῆς τοπικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς γενικωτέρας Ἑλληνικῆς ἱστορίας παρουσιάζονται πρὸς ἐξέτασιν. Ἐξετάζονται λοιπὸν ἐν τῷ τόμῳ τούτῳ ἢ δημοσιεύονται (ἀναφέρω μόνον ὀλίγα) ἀνέκδοτα ἱστορικὰ ἔγγραφα σχετικὰ μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς

νήσου (Μ. Γεδεών, Ἰ. Βουρδουμπάκης, Μαν. Πρωτοψάλτης), διαλευκαίνονται ἐπώνυμα καὶ πλείστα τοπωνυμικά ζητήματα (Ν. Τωμαδάκης, Γ. Κουρμούλης, Γ. Δαφέρμος), δημοσιεύεται πραγματεία περὶ τῶν ἐν Ζακύνθῳ Κρητῶν (Λ. Ζώης), περὶ τῆς μεγάλης οἰκογενείας τῶν Σκούφων (Μ. Μανούσικας), περὶ τοῦ τάφου τοῦ Γεωργίου Χορτάτζη (Β. Θεοφανίδης), περὶ τῶν σχέσεων τῆς Κρήτης πρὸς τὴν Κάριον καὶ Κάσον (Μ. Μιχαηλίδης - Νουάρος), περὶ τῆς ὑπὸ τῶν Ἀράβων κατακτίσεως τῆς νήσου (Γ. Σήφικας) καὶ πλείστα ὅσα τοπογραφικά, λαογραφικά καὶ γλωσσικά ζητήματα, παραδόσεις καὶ στίχοι (Στ. Φιοράκης, Γ. Μέγας, Μ. Ἀμαριώτου, Μ. Λιουδάκη, Αἰκ. Κουρμούλη, Γ. Σπυριδάκης, Εἰθ. Παπαδάκη κτλ.)

Ἄλλ' ὅτι θὰ συγκινήσῃ ἰδιαίτερος τὴν Ἀκαδημίαν εἶναι ὅτι ἀνευρέθη τυχαίως εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τοῦ Μουσείου τοῦ Ἡρακλείου διατριβὴ ἄγνωστος τοῦ ἀντεπιστέλλοντος μέλους τῆς Ἀκαδημίας ἀειμνήστου Στεφάνου Ξανθουδίδου, ἐτόιμη κατὰ πάντα πρὸς δημοσίευσιν, γραφεῖσα, ὡς ἐξάγεται ἐκ διαφόρων τεκμηρίων, μικρὸν πρὸ τοῦ αἰφνιδίου θανάτου τοῦ ἐξόχου λογίου. Τὴν διατριβὴν, τὴν ὁποίαν περιέχει ὁ τόμος οὗτος, παρεχώρησεν εἰς ἡμᾶς ὁ κ. Χρ. Πέτρου, ἐπιμελητὴς τοῦ Μουσείου, ἐξετάζεται δ' ἐν αὐτῇ τὸ δίπλωμα (προβελέγιον) τῆς ἐπιφανοῦς ἐν Κρήτῃ οἰκογενείας τῶν Σκορδιῶν.

Ἐκτὸς τῶν βιβλιοκρισιῶν (ὑπὸ Μ. Μανούσικας, Ν. Τωμαδάκη καὶ ἄλλων) καὶ τῶν ποικίλων ἐπιστημονικῶν εἰδήσεων καὶ ἐπισήμων ἐκθέσεων ἀναγράφονται καὶ τὰ κατὰ τὸ 1938 ἐκδοθέντα βιβλία καὶ αἱ διατριβαὶ αἱ σχεσίον ἔχουσαι πρὸς τὴν Κρήτην. Εἰς τὸ τμήμα τῶν εἰδήσεων σπουδαία εἶναι ἡ δημοσιευομένη ἐπίσημος ἐκτενὴς ἔκθεσις τοῦ κ. Λ. Ζακυθινοῦ περὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ μοναστηριακῶν ἀρχείων τῆς Κρήτης, ἡ ὁποία συνετάχθη μετὰ ἐπιτόπιον μελέτην.

Ἐκτὸς τῶν λεπτομερῶν καὶ ἀκριβῶν πινάκων τοπωνυμίων, πραγμάτων καὶ ὀνομάτων δημοσιεύονται καὶ νεκρολογίαι τῶν ἐκλιπόντων Κρητῶν ἢ ἀνδρῶν συνδεθέντων στενῶς πρὸς τὴν Κρήτην, μετὰ καταλόγου τῶν ἔργων των, γραφεῖσαι πᾶσαι ὑπὸ καταλλήλων λογίων ἃς ἀκουσθῶσι καὶ ἐν τῇ αἰθούσῃ ταύτῃ τὰ ὀνόματά των,

τοῦ Giuseppe Gerola (Ν. Τωμαδάκης),
 τοῦ Δημητρίου Γεωργακάκη (Γ. Ζομπανάκης),
 τοῦ Ἰω. Δαμβέργη (Ἀχιλλ. Κύρου),
 τοῦ Παύλου Ζολινδάκη (Γερ. Πιερρομπόνης),
 τοῦ Γεωργίου Κατεχάκη (Νικ. Καρυδάκης),
 τοῦ Περικλέους Ρεδιάδου (Γ. Κουρμούλης),
 τοῦ Γεωργίου Στεφανάκη (Φ. Κουκουλῆς)
 καὶ Κωνστ. Φουρναράκη (Νικ. Τωμαδάκης).

Ὁ δημοσιευθεὶς τὸ πρῶτον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ἔξωφύλλου κανονισμὸς τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἐπετηρίδος ἴσως εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ προσοχῆς ἄξιος καὶ ἀπὸ ἄλλας ἐπετηρίδας καὶ περιοδικά, ἐννοεῖται ἐπιστημονικοῦ καθαρῶς περιεχομένου.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ

ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ.— Ψυχολογικαὶ πειραματικαὶ ἔρευναι. Ἡ ἠθικὴ συνείδησις καὶ ἡ σχέσις αὐτῆς πρὸς τὰς ἄλλας ψυχικὰς λειτουργίας*.

A. Ἡ πορεία τῆς ἀναπτύξεως τῆς ἠθικῆς συνειδήσεως¹, ὑπὸ *Θεοφίλου Βορέα*.

Ἐγὼ τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τὰ πρῶτα πορίσματα ψυχολογικῶν ἐρευνῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἠθικὴν συνείδησιν καὶ τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὰς ἄλλας ψυχικὰς λειτουργίας.

Ἀποτελοῦσιν αἱ ἔρευναι αὗται τὴν ἀπαρχὴν πολλαπλῶν ζητήσεων, εἰς ἃς θὰ συνακολουθήσωσι καὶ ἄλλαι ἀφορῶσαι εἰς τὴν πορείαν τῆς ἀναπτύξεως τῆς θρησκευτικῆς καὶ τῆς καλαισθητικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ συναισθήματος ἔτι δὲ εἰς τὴν σχέσιν τῶν λειτουργικῶν τούτων πρὸς ἀλλήλας καὶ πρὸς τὴν εὐφυΐαν καὶ τὴν φαντασίαν καὶ τὴν μνήμην, πρὸς δὲ τούτοις ἄλλαι, ἀποβλέπουσαι εἰς τὴν ἄσκησιν τῶν ἀνωτέρων ψυχικῶν λειτουργικῶν, παράλληλοι πρὸς ἐκείνας, αἵτινες ἐγένοντο ἄλλοτε ἐν τῷ ἡμετέρῳ Ἐργαστηρίῳ καὶ ἀνίχνευσαν τὰ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῆς μνήμης.

Λέγομεν ἠθικὴν συνείδησιν τὸ σύνολον τῶν ἠθικῶν ἀρχῶν, αἵτινες ὑπάρχουσιν ἐν ἡμῖν, καὶ τὴν ἱκανότητα τοῦ κατ' αὐτάς κρίνειν τὰς βουλήσεις καὶ τὰς πράξεις, τὰς τε ἡμετέρας καὶ τὰς τῶν ἄλλων, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἀξίας καὶ ἀπαξίας, ἐὰν δῆλον ὅτι εἶναι ἀγαθαὶ ἢ κακαί, ὡσαύτως δὲ τὰ συνακολουθοῦντα συναισθήματα.

Εἶναι δὲ ἡ ἠθικὴ συνείδησις, ὡς καὶ τὰ ἡμέτερα πειράματα ἔδειξαν, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ ἔσται ὁ λόγος, συναφῆς πρὸς τὴν καθόλου νοητικὴν ἱκανότητα, κρίνει δ' ἐπὶ ἠθικῆς ἐνεργείας, καὶ δύναται ἡ κρίσις αὐτῆς νὰ προηγηθῆται τῆς πράξεως καὶ ἀποφαινηται περὶ μελλούσης ἐνεργείας καὶ προτρέπη εἰς ἐκτέλεσιν αὐτῆς, ἐὰν συμφωνῇ πρὸς τὰς ἠθικὰς ἀρχάς, ἢ ἀποτρέπη, ἐὰν διαφωνῇ πρὸς αὐτάς, δύναται δὲ καὶ νὰ ἐπακολουθῇ εἰς τὴν πράξιν καὶ ἐπαινεῖ ταύτην ἢ ψέγη, ἐφ' ὅσον συμφωνῇ ἢ διαφωνῇ πρὸς τὸν ἠθικὸν νόμον.

Προϋποθέτει δὲ ἡ ἠθικὴ συνείδησις καὶ κρίσις οὐ μόνον τὴν γνῶσιν τῶν ἠθικῶν

* THÉOPHILE BCRÉAS.— La conscience morale et sa relation avec les autres fonctions psychiques. A. La marche du développement de la conscience morale.

¹ Ἐκ τοῦ Ψυχολογικοῦ Ἐργαστηρίου τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.